

VAKOLA

03450 OLKKALA
913-46211

VALTION MAATALOUSKONEIDEN TUTKIMUSLAITOS
FINNISH RESEARCH INSTITUTE OF ENGINEERING IN AGRICULTURE AND FORESTRY

KOETUSSELOSTUS TEST REPORT

NUMERO 1032
RYHMÄ 181
VUOSI 1980

TIETOJA MARKKINOILLAMME OLEVISTA
MOOTTORISAHOISTA

INFORMATION ON CHAIN SAWS
AVAILABLE IN FINLAND

Sahojen valmistusvuosi 1979--80
Year of manufacture of saws 1979--80

Saha Chain saw	Koetuttaja Entrant	Valmistaja Manufacturer	Ilmoitettu hinta Retail price 1980-11-12
Partner 5000	Osakeyhtiö Ekströmin Koneliike, Helsinki 10.	Ab Partner, Ruotsi	2 640,— ¹⁾
Comet 36 VIP	Oy Elfving Ab, Helsinki 52	TML Manufacturing LTD. Canada	895,—
Raket 510 SP	Oy Elfving Ab, Helsinki 52	Jonsereds Ab, Ruotsi	2 300,— ²⁾
Sachs-Dolmar 119	Kesko Oy, Vantaa 30	Sachs-Dolmar, Saksan Liittotasavalta	2 490,—
Stihl 020 AVS	SOK, Koneosasto Tampere 10	Andreas Stihl, Saksan Liittotasavalta	1 490,—
Stihl 028 AVEQ	SOK, Koneosasto Tampere 10	Andreas Stihl, Saksan Liittotasavalta	1 830,— ³⁾

- 1) Partner 5000 H on varustettu kädensijojen lämmityslaitteella, hinta 2 740 mk.
Partner 5000 H equipped with handleheating, price 2 740 mk.
- 2) Raket 510 SP:n hinta ilman ketjijarrua on 2 250 mk.
Raket 510 SP without chain brake, price is 2 250 mk.
- 3) Kädensijojen sähkölämmityksellä varustetun sahan hinta on 1 995 mk.
Sahan, jossa ei ole ketjijarrua eikä kädensijojen lämmitystä, hinta on 1 750 mk.
Stihl 028 AVEQ equipped with handleheating, price is 1 995 mk.
Stihl 028 AVEQ without chain brake and without handle heating, price is 1 750 mk.

Taulukko 1. Tekniset tiedot
Table 1. Technical data

Mittauskohde Measuring object	Partner 5000	Comet 36 VIP	Raket 510 SP	Sachs- Dolmar 119	Stihl 020 AVS	Stihl 028 AVEQ
Valmistusnumero .. Serial number	7819143	11186	1865297	059382	6468345	6196403
Paino, säiliöt täynnä kg Weight, tanks filled	6,39	4,62	5,79	8,09	5,55	7,21
Paino, säiliöt tyhjänä kg Weight, tanks empty	5,62	4,29	5,01	7,38	5,05	6,59
Pituus mm Length	705	645	650	780	695	720
Leveys mm Width	250	215	234	263	240	245
Korkeus etukäden- sijan päälle .. mm Height	245	189	234	264	222	259
Takapotkusuojus etukädensijan yläpuolella en- nen ketjujar- run laukaisua mm Height of front hand guard above front handle before guard is released	25	26	21	30	0	31
Takapotkusuojus etukädensijan yläpuolella ketjujarru lau- kaistuna mm Height of front hand guard above front handle after guard is released	5	—	10	25	—	8
Takapotkusuojuk- sen ja etukä- densijan väli ennen ketjujar- run laukaisua mm Handle clearance before guard is released	50	32	47	52	47	52
Takapotkusuojuk- sen ja etukä- densijan väli ketjujarru lau-						

Taulukko 1. jatkoa — Table 1. cont.

Mittauskohde Measuring object	Partner 5000	Comet 36 VIP	Raket 510 SP	Sachs- Dolmar 119	Stihl 020 AVS	Stihl 028 AVEQ
kaistuna mm Handle clearance, after guard is released	94	—	69	90	—	81
Kädensijojen väli mm Distance be- tween front and rear handle	260	160	250	270	255	280
Etukädensijan ja rungon pienin väli mm Minimum space between front handle and saw body	40	24	34	37	32	38
Tila takakäden- sijassa kaasu- liipasimen ta- kana mm Free space in rear handle behind trigger	120	140	125	120	110	120
Iskutilavuus, valm.ilm. mukaan cm ³ Displacement according to manufacturer	48,6	34	49	61	35	47
Suurin mootto- rin nopeus .. r/s Max. engine speed	223	192	210	220	210	200
Joutokäynti- nopeus r/s Idle speed	40	44	38	36	40	36
Terän kytkeyty- misnopeus .. r/s Speed of engine, when clutch engages	70	75	68	58	60	56
Terän tehollinen pituus mm Effective length of bar	310	320	290	385	305	315
Terälevyn leveys mm Width of bar	57	56	57	59	59	62
Terälevyn paksuus mm Thickness of bar	4,4	4,0	4,2	4,3	4,0	4,8

Mittauskohde Measuring object	Partner 5000	Comet 36 VIP	Raket 510 SP	Sachs- Dolmar 119	Stihl 020 AVS	Stihl 028 AVEQ
Teräketjun jako mm Chain pitch in	8,25 0,325	9,53 0,375	8,25 0,325	8,25 0,325	9,53 0,375	8,25 0,325
Teräketjun hari- tuksen leveys mm Width of setting of chain	6,8	6,0	6,8	6,8	6,2	7,6
Polttonestesäiliön tilavuus l Fuel tank capacity	0,67	0,31	0,58	0,62	0,42	0,53
Öljysäiliön tilavuus l Oil tank capacity	0,32	0,15	0,39	0,28	0,22	0,27
Moottorin voitelu- ja polttoaineen suh- de, normaali 2-tahtiöljy Mixing ratio, normal 2-stroke oil	1:25	1:16	1:20	1:25	1:25	1:25
Moottorin voitelu- ja polttoaineen suh- de, erikois 2-tahti- öljy Fuel mixing ratio, special 2-stroke oil	1:50 ¹⁾	1:40 ²⁾	1:40 ²⁾	1:40 ³⁾	1:40	1:40
Tyristorisytytys ⁴⁾ .. Tyristor	+	+	+	+	+	+
Ketjujarru ⁴⁾ Chain brake	+	—	+	+	—	+
Ketjujarrun käyttö- voima N Release force of chain brake	36	—	42	45	—	55
Kädensijojen lämmitys ⁴⁾ Heating of handles	—	—	—	—	—	—
Takakädensuojus ⁴⁾ Rear hand guard	+	+	+	+	+	+

1) Partner erikoisöljy — Partner specialoil

2) Raket erikoisöljy — Raket special oil

3) K2T-öljy — K2T-oil

4) + Laite on — Exists

— Laitetta ei ole — Does not exist

Taulukko 2. Tärinä
Table 2. Vibration

Saha Chain saw	Tärinä — Vibration Suurin kiihtyvyys, m/s ² , ja taajuus, Hz The highest acceleration, m/s ² , and frequency, Hz							
	Etukädensija Front handle				Takakädensija Rear handle			
	Katkonta Bucking		Kuormittamatta Racing		Katkonta Bucking		Kuormittamatta Racing	
	m/s ²	Hz	m/s ²	Hz	m/s ²	Hz	m/s ²	Hz
Partner 5000	20	125	15	250	25	125	45	250
Comet 36 VIP	50	125	60	250	50	125	45	250
Raket 510 SP	47	125	35	250	45	125	40	500
Sachs-Dolmar 119 .	40	125	45	125	35	125	28	250
Stihl 020 AVS	50	125	60	250	25	63	22	250
Stihl 028 AVEQ ...	30	125	35	250	20	63	30	250

Taulukko 3. Melu
Table 3. Noise

Saha Chain saw	Melu — Noise					
	Katkonta Bucking		Kuormittamatta Racing		Joutokäynti Idling	
	N-käyrä N-curve	dB(A)	N-käyrä N-curve	dB(A)	N-käyrä N-curve	dB(A)
Partner 5000	101	103	99	100	73	76
Comet 36 VIP	102	104	103	105	82	83
Raket 510	104	107	104	107	83	84
Sachs-Dolmar 119 .	100	103	100	102	71	74
Stihl 020 AVS	100	103	102	104	78	79
Stihl 028 AVEQ ...	102	103	100	101	72	75

Taulukko 4. Teräketjujen pysähtymisaika ketjujarrua käytettäessä
Table 4. Chain stopping time with chain brake

Saha Chain saw	Moottorin nopeus, r/s Engine speed, r/s			
	100	133	167	200
	Pysähtymisaika, s Stopping time, s			
Partner 5000	0,068	0,082	0,091	0,108
Raket 510 SP	0,011	0,015	0,022	0,034
Sachs-Dolmar 119 .	0,034	0,048	0,060	0,090
Stihl 028 AVEQ ...	0,028	0,057	0,087	0,122

Taulukko 5. Sahan terän kärjen poikkeamat eri suurin vetovoimin
Table 5. Deviations of the nose of the guide bar with different great pulls

Saha Chain saw	Vetovoima, N — Pull, N					
	10		50		100	
	Poikkeaman suunta ja poikkeama, mm Direction of the deviation and deviation, mm					
	Sivu- poik- keama Lateral devia- tion	Pysty- poik- keama Vertical devia- tion	Sivu- poik- keama Lateral devia- tion	Pysty- poik- keama Vertical devia- tion	Sivu- poik- keama Lateral devia- tion	Pysty- poik- keama Vertical devia- tion
Partner 5000	2,5	4	12	23	23	31
Comet 36 VIP	2,5	1	6	7	12	14
Raket 510 SP	1,5	2	10	13	20	22
Sachs-Dolmar 119 .	1,5	2	6	11	13	25
Stihl 020 AVS	1	2	3	11	8	21
Stihl 028 AVEQ ...	1,5	2	9	13	18	29

Terän kärjen poikkeaman suuruus mitattiin Partner 5000-, Raket 510 SP-, Sachs-Dolmar 119- ja Stihl 028 AVEQ-moottorisahoista Sandvik-merkkistä terälevyä käyttäen, jonka tehollinen pituus oli 35,5 cm. Sivupoikkeamasta on vähennetty vetovoiman aiheuttama terälevyn taipuma, joka oli 10 N voimalla vedettäessä 0,5 mm, 50 N voimalla 3 mm ja 100 N voimalla 6 mm.

Comet 36 VIP- ja Stihl 020 AVS-moottorisahojen mittauksissa käytettiin sahojen omia terälevyjä.

YLEISTÄ

Suomessa myynnissä olevien moottorisahojen pakollisia varusteita ovat takapotkusuojus, kaasuliipasimen varmistin ja ns. turvaketju. Melun voimakkuuden pitää olla alle N 105-käyrän ja tärinän voimakkuus ei saa olla suurempi kuin 50 N.

Tutkimuslaitos suosittelee, että sahojen tärinän voimakkuus kiihtyvyytenä mitattuna ei saisi ylittää moottorin työkäyntinopeudella 50 m/s² ja joutokäyntinopeudella 14 m/s².

Sahojen takapotkusuojuksen kestävyys on tutkittu pakkashuoneessa —30 °C pakkasessa.

Tutkimuslaitos suosittelee, että teräketjun pysähtymisaika ketjujarrua käytettäessä ei saisi ylittää 0,1 sekuntia.

GENERAL

Chain saws sold in Finland must have the following compulsory equipment: kickback guard, throttle control lockout and so called safety chain. Noise intensity shall not exceed N 105-curve and the vibration intensity not 50 N.

The Research Institute recommends that when vibration intensity is measured as acceleration, the vibration intensity must not exceed 50 m/s² at the working speed of the engine and 14 m/s² at the idling speed.

The strenght of the kickback guard has been tested in the cold chamber, -30 °C.

The Reach Institute recommends that the stopping time of the chain using the chain brake must not exceed 0,1 second.

Vihti 1980-11-28

VALTION MAATALOUSKONEIDEN TUTKIMUSLAITOS

SI-yksiköiden ja vanhojen yksiköiden muuntotaulukko

SI-yksikkö		SI-yksikkö	
1 N	= 0,10	kp	1 kp = 9,81 N
1 kW	= 1,36	hv	1 hv = 0,74 kW
1 W	= 0,86	kcal/h	1 kcal/h = 1,16 W
1 Nm	= 0,10	kpm	1 kpm = 9,81 Nm
1 MJ	= 0,28	kWh	1 kWh = 3,60 MJ
1 kJ	= 0,24	kcal	1 kcal = 4,19 kJ
1 MPa	= 9,81	kp/cm ²	1 kp/cm ² = 0,10 MPa
1 Pa	= 0,10	mm H ₂ O	1 mm H ₂ O = 9,81 Pa
1 kPa	= 7,51	mm Hg	1 mm Hg = 0,13 Pa
1 g/kWh	= 0,74	g/hvh	1 g/hvh = 1,36 g/kWh

Etuliitteitä

mega = M = 1000000	milli = m = 0,001
kilo = k = 1000	mikro = μ = 0,000001

Koetus- ja tutkimustulosten vanhenemisen vuoksi sekä väärikäsitysten ja harhauttavien tietojen välttämiseksi koetus- ja tutkimuslupauksia tai erillisiä koetus- ja tutkimustuloksia ei ole lupa julkaista eikä kirjallisesti esittää ilman tutkimuslaitoksen kussakin tapauksessa erikseen antamaa kirjallista lupaa.